

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення розгляду справ стосовно дисциплінарної відповідальності суддів та забезпечення роботи Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя (реєстр. № 9261 від 02 травня 2023 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 02 травня 2023 року Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 18 травня 2023 року (протокол № 122) проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення розгляду справ стосовно дисциплінарної відповідальності суддів та забезпечення роботи Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя (реєстр. № 9261 від 02 травня 2023 року), поданий народним депутатом України Масловим Д.В. та іншими народними депутатами України (далі – Законопроект).

Законопроект розроблено, як це зазначено у пояснювальній записці до нього, з метою забезпечення відновлення розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів, а також забезпечення функціонування та початку роботи Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя.

Для досягнення вказаної мети Законопроектом запропоновано внести зміни до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», встановивши, що в період дії воєнного стану призначення особи на посаду керівника служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, його заступника, дисциплінарного інспектора Вищої ради правосуддя здійснюється на підставі конкурсу. Особи, які претендують на зайняття зазначених посад, подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбачену Законом України «Про запобігання корупції», та документ про підтвердження рівня володіння державною мовою відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Також щодо вказаних осіб проводиться спеціальна перевірка, передбачена Законом України «Про запобігання корупції», а також перевірка, передбачена Законом України «Про очищення влади».

Водночас проектом Закону пропонується віднести посади дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя до категорії «Б» посад державної служби

(пункт 2 частини другої статті 6 Закону України «Про державну службу» у редакції проекту).

Законопроектом також запропоновано передбачити, що на посаду дисциплінарного інспектора Вищої ради правосуддя може бути призначений громадянин України, який має вищу юридичну освіту, та відповідає одній з таких вимог: має стаж роботи на посаді судді не менше семи років; має стаж роботи на посаді прокурора не менше десяти років; має досвід професійної діяльності адвоката, зокрема, щодо здійснення представництва в суді та/або захисту від кримінального обвинувачення щонайменше десять років; має сукупний стаж (досвід) зазначеної в пунктах 1 – 3 частини першої статті 28 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» роботи (професійної діяльності) щонайменше десять років (частини першої статті 28 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» в редакції проекту) тощо.

Законопроектом передбачено також виключити пункт 6 Розділу II Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя», який вичерпав свою дію, встановивши, що Вища рада правосуддя має оголосити відповідний конкурс протягом 2 місяців з дня набрання чинності цим Законопроектом.

Розглядаючи Законопроект, Комітет виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), в Україні визнається і діє принцип верховенства права; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Основного Закону органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Положеннями Конституції України передбачено, що питання судоустрою та судочинства визначаються виключно законами України (пункт 14 частини першої статті 92).

Прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Так, згідно з приписами частини десятої статті 131 Конституції України відповідно до закону в системі правосуддя утворюються органи та установи для забезпечення добору суддів, прокурорів, їх професійної підготовки, оцінювання, розгляду справ щодо їх дисциплінарної відповідальності, фінансового та організаційного забезпечення судів.

Згідно з Законом України «Про Вищу раду правосуддя» Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування (частина перша статті 1); член Вищої ради

правосуддя у своїй діяльності є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання (частина четверта статті 21).

Відповідно до частини п'ятої статті 27 цього Закону у секретаріаті Вищої ради правосуддя діє служба дисциплінарних інспекторів як самостійний структурний підрозділ, який утворюється для реалізації повноважень Вищої ради правосуддя щодо здійснення дисциплінарного провадження стосовно суддів та діє за принципом функціональної незалежності від тієї Ради.

На думку членів Комітету реалізація проекту Закону забезпечить відновлення розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів, що має важливе значення для авторитету судової влади та суспільної довіри, а також проведення прозорого та відкритого конкурсу на посади дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, дозволить усунути окремі неузгодженості, що містяться в чинній процедурі здійснення дисциплінарного провадження щодо судді.

Державна судова адміністрація України, розглянувши Законопроект, повідомляє про відсутність пропозицій та зауважень до нього.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку до проекту Закону висловлює ряд зауважень та пропозицій щодо його змісту.

Вища рада правосуддя, поділяючи позицію щодо необхідності якнайшвидшого відновлення дисциплінарної функції Вищої ради правосуддя, у своєму рішенні до Законопроекту підтримує його прийняття з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує Законопроект за умови врахування застережень у наданій ним Комітету позиції.

Враховуючи викладене вище, відповідно до статей 93, 111 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення розгляду справ стосовно дисциплінарної відповідальності суддів та забезпечення роботи Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя (реєстр. № 9261 від 02 травня 2023 року), поданий народним депутатом України Масловим Д.В. та іншими народними депутатами України, і за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову Комітету Маслова Д.В.

